

Rada
Európskej únie

V Bruseli 9. júna 2022
(OR. en)

10064/22

FIN 648

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	8. júna 2022
Komu:	Generálny sekretariát Rady
Č. dok. Kom.:	COM(2022) 401 final
Predmet:	Správa Komisie Európskemu parlamentu, Rade a Dvoru audítorov Výročná správa o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ – rozpočtový rok 2021

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2022) 401 final.

Príloha: COM(2022) 401 final

V Štrasburgu 7. 6. 2022
COM(2022) 401 final

SPRÁVA KOMISIE

EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE A DVORU AUDÍTOROV

Výročná správa o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ - rozpočtový rok 2021

Výročná správa o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ

Zväzok I

Rozpočtový rok
2021

#EUBUDGET

Integrované podávanie
finančných správ a správ
o zodpovednosti za rok 2021

Európska komisia nezodpovedá za žiadne dôsledky opakovaného použitia tejto publikácie.

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2022

© Európska únia, 2022

Politika opakovaného použitia dokumentov Európskej komisie sa vykonáva na základe rozhodnutia Komisie 2011/833/EÚ z 12. decembra 2011 o opakovanom použití dokumentov Komisie (Ú. v. EÚ L 330, 14.12.2011, s. 39). Ak nie je uvedené inak, opakované použitie tohto dokumentu je povolené na základe medzinárodnej licencie Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To znamená, že opakované použitie je povolené za predpokladu, že sa riadne uvedie zdroj a akékoľvek zmeny.

Na akékoľvek použitie alebo reprodukciu prvkov, ktoré nie sú vo vlastníctve Európskej únie, môže byť potrebné získať povolenie priamo od príslušných nositeľov práv.

Všetky fotografie © Európska únia, pokiaľ nie je uvedené inak.

Výročná správa o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ – zväzok I – rozpočtový rok 2021

Tlačená	ISBN 978-92-76-49919-0	ISSN 2599-7084	doi:10.2761/022851	KV-AQ-22-001-EN-C
PDF	ISBN 978-92-76-49892-6	ISSN 2599-7092	doi:10.2761/093153	KV-AQ-22-001-EN-N

Takisto k dispozícii:

Výročná správa o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ – zväzok II – prílohy – rozpočtový rok 2021

Tlačená	ISBN 978-92-76-51013-0	ISSN 2599-7084	doi:10.2761/733952	KV-AQ-22-002-EN-C
PDF	ISBN 978-92-76-51012-3	ISSN 2599-7092	doi:10.2761/285345	KV-AQ-22-002-EN-N

Výročná správa o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ – zväzok III – technické prílohy – rozpočtový rok 2021

Tlačená	ISBN 978-92-76-51105-2	ISSN 2599-7084	doi:10.2761/762638	KV-AQ-22-003-EN-C
PDF	ISBN 978-92-76-51104-5	ISSN 2599-7092	doi:10.2761/064137	KV-AQ-22-003-EN-N

Výročná správa o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ – rozpočtový rok 2021 predstavuje spolu so svojimi prílohami hlavný príspevok Komisie ku každoročnému postupu udeľovania absolutória ⁽¹⁾, pomocou ktorého Európsky parlament a Rada Európskej únie kontrolujú plnenie rozpočtu EÚ. Predložením tejto správy si Komisia plní povinnosti, ktoré jej vyplývajú zo Zmluvy o fungovaní Európskej únie ⁽²⁾ a z nariadenia o rozpočtových pravidlách ⁽³⁾. Plnenie rozpočtu EÚ je spoločnou zodpovednosťou. Komisia na ňom spolupracuje s členskými štátmi a ďalšími partnermi a organizáciami.

Túto správu tvoria tri zväzky opísané ďalej:

- Zväzok I obsahuje kľúčové skutočnosti a dosiahnuté ciele týkajúce sa rozpočtového riadenia za rok 2021.
- Zväzok II obsahuje komplexnejší obraz o plnení rozpočtu EÚ. Príloha 1 poskytuje prehľad plnenia rozpočtu EÚ v roku 2021. Príloha 2 poskytuje celkový prehľad vnútornej kontroly a finančného riadenia. Príloha 3 sa venuje aspektom výkonnosti a súladu týkajúcim sa Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.
- Zväzok III obsahuje technické prílohy, o ktoré sa správa opiera. Zahŕňa prílohu 4 s podrobnými informáciami o výkonnosti podľa jednotlivých programov v prehľade výkonnosti programov.

Táto správa je súčasťou širšieho integrovaného balíka finančných správ a správ o zodpovednosti ⁽⁴⁾, ktorý zahŕňa aj konsolidovanú ročnú účtovnú závierku ⁽⁵⁾, dlhodobú prognózu budúcich peňažných tokov do rozpočtu a peňažných tokov z rozpočtu na nasledujúcich päť rokov ⁽⁶⁾, správu o vnútorných auditoch ⁽⁷⁾ a správu o opatreniach prijatých v nadväznosti na udelenie absolutória ⁽⁸⁾.

(1) Ročný postup udeľovania absolutória je postup, prostredníctvom ktorého Európsky parlament a Rada udeľujú svoje konečné schválenie, pokiaľ ide o plnenie rozpočtu za konkrétny rok, a vyvodzujú voči Komisii politickú zodpovednosť za plnenie rozpočtu EÚ (https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/eu-budget/how-it-works/annual-lifecycle/assessment/parliaments-approval_en).

(2) Článok 318 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

(3) Článok 247 ods. 1 písm. b) a článok 247 ods. 1 písm. e) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

(4) Článok 247 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

(5) Článok 246 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

(6) Článok 247 ods. 1 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

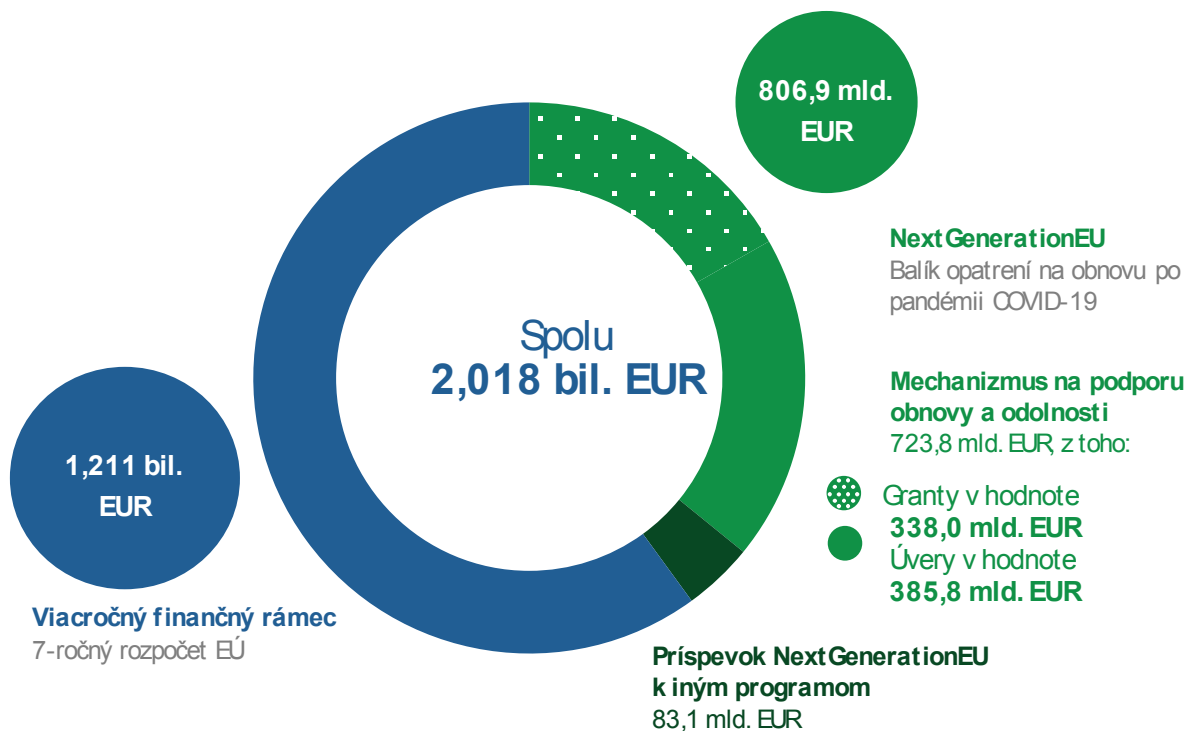
(7) Článok 118 ods. 8 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

(8) Článok 261 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Riešenie výzvy: EÚ investuje do zelenejšej, digitálnejšej a odolnejšej budúcnosti

V roku 2021 vyslala EÚ signál solidarity a sily v boji proti bezprecedentnej kríze. Solidarita bola kľúčom k zvládnutiu pandémie COVID-19 a k zmierneniu jej hospodárskeho a sociálneho vplyvu. Po spoločnom obstarávaní vakcín na základe inovatívneho využívania rozpočtu EÚ prostredníctvom nástroja núdzovej podpory sme boli svedkami najrozsiahlejšieho a najrýchlejšieho zavádzania očkovania v histórii EÚ. Z rozpočtu EÚ sa financovala aj infraštruktúra na vydávanie a overovanie digitálnych COVID preukazov, ktorá sa stala vzorom aj za hranicami EÚ. EÚ podporovala občanov a podniky pri prekonávaní dôsledkov krízy. Zároveň reagovala na globálne výzvy.

EÚ dokázala nielen prekonať krízu, ale aj využiť príležitosti, ktoré z nej vyplynuli. Európa je vďaka rozpočtu EÚ pripravená na budúcnosť, keďže sa v ňom predvída reakcia na kľúčové výzvy súvisiace s opatreniami v oblasti klímy a digitalizáciou. Investuje do udržateľnejšej a odolnejšej budúcnosti EÚ a jej členských štátov. Spolu s viacročným finančným rámcom na roky 2021 – 2027 je jadrom kolektívnej činnosti EÚ špecializovaný nástroj obnovy NextGenerationEU. Vďaka rekordnému stimulačnému balíku vo výške viac než 2 bilióny EUR sa hospodárstvo EÚ začalo v roku 2021 zotavovať – a to rýchlejšie, než sa očakávalo.

Viacročný finančný rámec EÚ na roky 2021 – 2027 a nástroj NextGenerationEU. Všetky sumy sú v mld. EUR, v bežných cenách.

Zdroj: Európska komisia.

Nástroj NextGenerationEU funguje vďaka individuálne prispôbenému prístupu orientovanému na výkonnosť. Nástrojom NextGenerationEU, ktorý má bezprecedentnú výšku až

807 miliárd EUR⁽⁹⁾, sa výrazne zvýšila finančná sila rozpočtu EÚ. Jeho kľúčový program, Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, je jedinečným a inovatívnym nástrojom na financovanie investícií a reforiem. Členské štáty predkladajú svoje plány obnovy a odolnosti, ktoré zahŕňajú reformy a investície zamerané na šesť hlavných oblastí politiky v rámci rozsahu pôsobnosti mechanizmu, odporúčania pre jednotlivé krajiny prijaté Radou v kontexte európskeho semestra a zelené a digitálne ciele. Financovanie poskytované z mechanizmu závisí od úspešnej realizácie investícií a reforiem obsiahnutých v plánoch v súlade s výkonnostným zameraním nového dlhodobého rozpočtu (pozri rámček ďalej). Do konca roka bolo prijatých 22 národných plánov obnovy a odolnosti.

Dlhodobý rozpočet a nástroj NextGenerationEU: rozpočet EÚ sa zameriava na dosahovanie cieľov

Ústredným bodom nového dlhodobého rozpočtu a nástroja NextGenerationEU sú výkonnosť a výsledky. Nové programy boli navrhnuté tak, aby prinášali hmatateľné výsledky v praxi. V prípade Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sú platby výslovne naviazané na splnenie míľnikov a cieľov členskými štátmi. Okrem toho každý program EÚ obsahuje jasné a ambiciózne ciele a súvisiace ukazovatele, ktoré pomáhajú zabezpečiť dosiahnutie týchto cieľov. Komisia v júni 2021 uverejnila oznámenie, v ktorom opisuje nový výkonnostný rámec ⁽¹⁰⁾.

Nový dlhodobý rozpočet takisto poskytol príležitosť na preskúmanie efektívnosti plnenia rozpočtu EÚ. Programy, ako napríklad Nástroj susedstva a rozvoje a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa, v ktorom sa v rámci rozpočtu EÚ spája väčšina bývalých programov vonkajšej činnosti EÚ, musia zabezpečiť integrovanejší prístup k politickým výzvam. Ďalším príkladom je prepracovanie štruktúry výkonných agentúr, v rámci ktorého Komisia zriadila nové agentúry s cieľom plne zosúladiť ich portfóliá so strategickými prioritami Komisie a využiť synergie medzi programami a politikami (napr. nová Európska výkonná agentúra pre zdravie a digitalizáciu).

EÚ poskytla členským štátom likviditu s využitím všetkých dostupných rozpočtových zdrojov.

V rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti členské štáty v roku 2021 dostali 64 miliárd EUR – boli poskytnuté najmä vo forme predbežného financovania národných plánov obnovy a odolnosti tým členským štátom, ktorých plány boli schválené ⁽¹¹⁾. Vykonávanie politiky súdržnosti sa v roku 2021 zrýchlilo a členským štátom bola vyplatená rekordná suma 69 miliárd EUR. Bolo to aj vďaka rýchlej reakcii na krízu spôsobenú pandémiou COVID-19. Investičné iniciatívy v reakcii na koronavírus, ktoré vznikli v roku 2020, umožnili plne flexibilnú mobilizáciu všetkých zostávajúcich finančných prostriedkov v programoch politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020. Do zdravotníctva a na opatrenia na riešenie dôsledkov krízy bolo prerozdelených 23 miliárd EUR. Napokon sa dodatočným financovaním z nástroja NextGenerationEU vyplatilo prostredníctvom iniciatívy REACT-EU ďalších 7 miliárd EUR, čo znamená, že členské štáty dostali v roku 2021 spolu 140 miliárd EUR v podobe likvidity.

Okrem poskytovania likvidity funguje rozpočet EÚ ako nástroj európskej solidarity. V mnohých členských štátoch si popri pandémii COVID-19 vyžiadali veľkú daň prírodné katastrofy, ako sú lesné požiare spôsobené suchom a závažné záplavy. Prostredníctvom mechanizmu EÚ v oblasti civilnej ochrany poskytla EÚ postihnutým členským štátom 332 miliónov EUR na okamžitú pomoc pri zmierňovaní následkov katastrof. V roku 2021 bol mechanizmus aktivovaný 114-krát. V roku 2022 sa v dôsledku vojny na Ukrajine spustila dosiaľ najväčšia núdzová operácia od vytvorenia mechanizmu.

Úsilie o obnovu je zamerané na budovanie zelenejšej a digitálnejšej budúcnosti. EÚ zvýšila svoje ambície v oblasti financovania súvisiaceho s klímou na 30 % celkového rozpočtu EÚ vrátane nástroja

⁽⁹⁾ 807 miliárd EUR v bežných cenách, 750 miliárd EUR v cenách roku 2018.

⁽¹⁰⁾ https://ec.europa.eu/info/publications/communication-eu-budget-performance-framework-2021-2027_sk.

⁽¹¹⁾ Viac informácií sa nachádza v prílohe 3.

NextGenerationEU, čo odráža aj globálne záväzky EÚ, medzi ktoré patrí Parížska dohoda a ciele udržateľného rozvoja. V rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa najmenej 37 % finančných prostriedkov použije na investície a reformy zamerané na boj proti zmene klímy a minimálne 20 % na podporu digitálnej transformácie. Mnohé národné plány obnovy a odolnosti prijaté do konca roka 2021 prekračujú tieto minimálne požiadavky, čo svedčí o spoločnom záväzku k dvojakej, klimatickej a digitálnej transformácii v celej EÚ. Celkovo členské štáty účelovo zaviazali približne 40 % finančných prostriedkov na boj proti zmene klímy a približne 26 % na podporu digitálnej transformácie. Nahradenie energie z fosílnych zdrojov a digitálna transformácia majú kľúčový význam – nielen preto, aby sme z pandémie vyšli silnejší, ale aj v záujme zvýšenia našej otvorenej strategickej autonómie a odolávania vplyvu ruskej vojny proti Ukrajine. Kľúčové priority sú zdôraznené v nasledujúcom rámciku.

Dvojaká transformácia v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti: kľúčové priority v oblasti klímy a digitalizácie

- Pokiaľ ide o zmierňovanie a riešenie zmeny klímy, približne tri štvrtiny finančných prostriedkov sú zamerané na energetickú transformáciu a budovanie udržateľnej dopravy. S cieľom dosiahnuť do roku 2050 uhlíkovú neutralitu sa dôraz kladie jednak na zvýšenie dodávok energie z čistých zdrojov, jednak na zníženie celkového dopytu po energii. Medzi oblasti investícií patrí budovanie výroby energie z obnoviteľných zdrojov a mnohé projekty zamerané na energetickú efektívnosť, napríklad zlepšením kvality budov a izolácie.
- So zámerom prispieť k digitálnej transformácii a riešiť jej výzvy sú reformy a investície v tejto oblasti nasmerované na budovanie digitálnych verejných služieb (37 %), zvyšovanie úrovne digitalizácie podnikov, najmä malých a stredných podnikov (20 %), a na poskytovanie potrebných digitálnych zručností ľuďom s cieľom umožniť im účasť na týchto zmenách (17 %) ⁽¹²⁾. V súlade s oznámením o digitálnom desaťročí ⁽¹³⁾, v ktorom sa poukazuje na význam digitálnych verejných služieb, opatrenia zahŕňajú riešenia elektronickej verejnej správy na modernizáciu a zlepšenie procesov verejnej správy, napríklad začlenením riešení elektronickej identifikácie do procesov verejnej správy a zabezpečením interoperability medzi rôznymi digitálnymi verejnými platformami.

Do rozpočtových programov EÚ sú po prvýkrát plne začlenené kľúčové všeobecné politické ciele EÚ, ako je boj proti zmene klímy. Komisia ako súčasť balíka *výročnej správy o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ* predkladá metodiky, ktoré sa použili na sledovanie príspevku rozpočtu EÚ k trom takýmto politickým cieľom.

- Boj proti zmene klímy, pri ktorom aktualizovaná metodika sledovania vychádza z klasifikácie intervencií založenej na účinkoch. Je konzistentným spôsobom zakotvená vo všetkých kľúčových základných aktoch.
- Zastavenie a zvrátenie straty biodiverzity – v tejto oblasti bola metodika sledovania podobným spôsobom do značnej miery aktualizovaná.
- Podpora rodovej rovnosti, pri ktorej sa uplatňuje pilotná metodika postavená na skutočnosti, že väčšina rozpočtu EÚ má potenciál pozitívne prispieť k presadzovaniu rodovej rovnosti.

EÚ reagovala na rôzne globálne výzvy účinným a flexibilným využívaním rozpočtu EÚ.

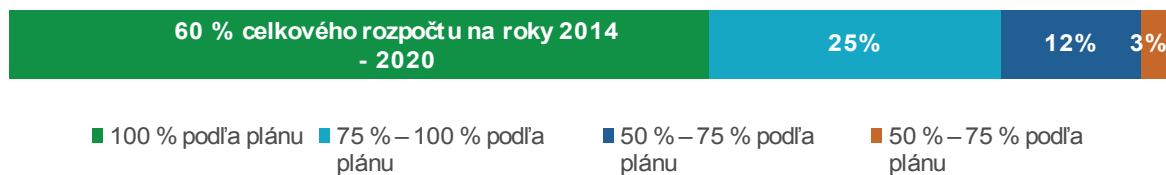
S cieľom reagovať na celosvetový štrukturálny nedostatok investícií spustila EÚ iniciatívu Global Gateway. Prostredníctvom tejto iniciatívy sa medzi inštitúciami EÚ a členskými štátmi zmobilizuje 300 miliárd EUR v rámci prístupu Tímu Európa, čím sa podporia investície do digitálnej, energetickej

⁽¹²⁾ Čísla zodpovedajú výpočtom založeným na metodikách stanovených v prílohách VI a VII k nariadeniu o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

⁽¹³⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0118>.

a dopravnej infraštruktúry a posilnia sa systémy zdravotníctva, vzdelávania a výskumu. Stredobodom pozornosti sa stalo riešenie bezprostrednejších potrieb, poskytovanie vakcín proti ochoreniu COVID-19 krajinám mimo EÚ a podpora riešení utečeneckej krízy vyvolanej vývojom v Afganistane a Sýrii. Hlavným míľnikom bola rozpočtová dohoda, ktorá bola na jeseň 2021 sprievodným dokumentom k balíku pre sýrskych utečencov. Zároveň sa už v roku 2021 začalo stupňovať napätie na východných hraniciach EÚ, kde sa migračné pohyby používali ako nástroj na vyvíjanie politického tlaku na EÚ. Z rozpočtového hľadiska si tieto rôzne výzvy vyžadovali proaktívnu zmenu priorit a rozsiahle využívanie existujúcej flexibility. Na vonkajší rozmer pripadlo 0,9 miliardy EUR, čo je najväčšia časť zvýšenia rozpočtu o 2 miliardy EUR uplatneného v roku 2021.

V čase prechodu medzi dvoma dlhodobými rozpočtami sa pokračuje vo vykonávaní programov EÚ v rámci rozpočtu na roky 2014 – 2020, ktoré naďalej prinášajú výsledky občanom EÚ. Rozpočet EÚ je v prvom rade investičným rozpočtom, ktorý je zameraný na to, aby EÚ prinášal dlhodobú hodnotu. Mnohé programy naďalej dosahovali pokrok v plnení svojich príslušných výkonnostných cieľov. Z nasledujúceho grafu vyplýva, že pokiaľ ide o programy, ktoré predstavujú 85 % rozpočtu EÚ, prevažná väčšina ukazovateľov výkonnosti sa realizuje podľa plánu. Podrobnejšie informácie o jednotlivých programoch a ich výkonnosti sa uvádzajú v prílohách 1 a 4 k tejto správe.

Rozčlenenie rozpočtu na roky 2014 – 2020 podľa pokroku príslušných programov. V grafe je znázornený pokrok meraný podielom ukazovateľov vybraných na účely prehľadu výkonnosti programov, v prípade ktorých sú splnené príslušné ciele, resp. plnenie daných cieľov ide podľa plánu. Napríklad z neho vyplýva, že pokiaľ ide o programy, ktoré predstavujú 60 % rozpočtu na roky 2014 – 2020, v prípade všetkých ukazovateľov sú príslušné ciele buď splnené, alebo ich plnenie ide podľa plánu.
Zdroj: Európska komisia.

Vďaka modernej kapacite na prijímanie úverov môže nástroj NextGenerationEU dosahovať výsledky

Komisia v rekordnom čase vytvorila efektívny program vydávania dlhopisov s cieľom financovať nástroj NextGenerationEU. V rámci tohto programu, ktorý začal formálne fungovať až začiatkom roka 2021, Komisia vydala prvý dlhopis 15. júna 2021, čo sa stretlo s veľkým uznaním a rekordným dopytom. Do konca roka 2021 Komisia získala dlhodobé financovanie vo výške takmer 93,5 miliardy EUR, ktoré bolo doplnené krátkodobými pokladničnými poukážkami EÚ, na financovanie prvých plánovaných platieb členským štátom v rámci nástroja NextGenerationEU. Trhy tieto nové dlhopisy EÚ veľmi dobre prijali, čiastočne vďaka tomu, že prevzali úlohu bezpečného aktíva denominovaného v eurách, po ktorom je na trhu už istý čas dopyt. Náklady na prijaté úvery a pôžičky boli v roku 2021 v prípade desaťročného obdobia úverov a pôžičiek väčšinou záporné a výrazne pod priemerom nákladov jednotlivých členských štátov na prijaté úvery a pôžičky.

V nástroji NextGenerationEU sú vyjadrené aj naše politické ciele, pokiaľ ide o stratégiu financovania, keďže emitujeme zelené dlhopisy vo výške až 250 miliárd EUR. Komisia v septembri 2021 uverejnila koncepciu svojho programu zelených dlhopisov, rámec pre zelené

dlhopisy NextGenerationEU⁽¹⁴⁾. V tomto rámci sú načrtnuté opatrenia a podmienky na emisie jeho zelených dlhopisov v súlade s najlepšimi trhovými postupmi. Získal certifikáciu od externých odborníkov, čo potenciálnym investorom poskytuje uistenie, že výnosy z emisií zelených dlhopisov EÚ sa použijú na financovanie legitímnych zelených investícií a reforiem.

Prvá emisija zelených dlhopisov nástroja NextGenerationEU bola v mnohých ohľadoch úspešná. V októbri 2021 sa podarilo získať 12 miliárd EUR, na základe čoho sa prvá emisija EÚ stala dosiaľ najväčšou emisiou zelených dlhopisov na svete. Skutočnosť, že záujem 11-násobne prevyšoval ponuku, poukázala na vysoký dopyt po takomto aktíve na trhu. Tieto zelené dlhopisy takisto prispievajú k urýchleniu účinného cyklu poskytovania finančných prostriedkov na udržateľné investície. Po prvej emisii získala Komisia v roku 2021 ďalšiu sumu vo výške 2,5 miliardy EUR vo forme zelených dlhopisov v rámci programu EÚ pre zelené dlhopisy a 6 miliárd EUR do konca mája 2022. Očakáva sa, že vďaka tomuto programu sa EÚ v najbližších rokoch stane najväčším emitentom zelených dlhopisov na svete, čo vo všeobecnosti podporí zelené financovanie a zvýši príťažlivosť eura pre globálnych investorov, a tým aj jeho medzinárodnú úlohu.

Napriek náročným trhovým podmienkam v roku 2022 dopyt po emisiách dlhopisov EÚ naďalej pretrváva. Vzhľadom na nevyprovokovanú a neopodstatnenú inváziu Ruska na Ukrajinu a širšiu hospodársku klímu sú trhy s dlhopismi v poslednom čase pod značným tlakom. Napriek týmto náročným podmienkam Komisia nemala žiadne ťažkosti s uvedením ďalších dlhopisov na trh, hoci náklady na prijaté úvery a pôžičky sa vzhľadom na náročnejšie trhové podmienky vo všeobecnosti zvýšili. Flexibilita, ktorú poskytuje diverzifikovaná stratégia financovania Komisie, umožní Komisii pokračovať vo svojom programe financovania nákladovo efektívnym spôsobom. Zelené dlhopisy nástroja NextGenerationEU sa naďalej tešili mimoriadnemu záujmu a pozitívnej spätnej väzbe, a to čiastočne v dôsledku uverejnenia prehľadu zelených dlhopisov⁽¹⁵⁾.

Po náročnom roku 2021 sa tlak na rozpočet EÚ bude v roku 2022 ďalej zvyšovať

Neskoré prijatie viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027 viedlo v roku 2021 k vážnym výzvam. Spoluzákonodarcovia prijali právne akty, ktorými sa zriaďuje nová generácia programov, až v priebehu roka 2021. Vďaka intenzívnym prípravným prácam však Komisia mohla bez ďalšieho odkladu spustiť mnohé programy, najmä tie, ktoré priamo riadi samotná inštitúcia. Pri zdieľanom riadení sa v roku 2021 nemohlo začať s vykonávaním nových programov z dôvodu neskorého prijatia všeobecného nariadenia, ktorým sa stanovuje regulačný rámec pre programy v rámci zdieľaného riadenia s členskými štátmi (ako sú fondy politiky súdržnosti), aj keď prípravy sa v praxi začali. Zatiaľ čo rozpočet na rok 2021 bol prenesený do budúcich rokov, Komisia intenzívne spolupracuje s členskými štátmi na čo najskoršom prijatí partnerských dohôd a programov.

Zameraním politiky súdržnosti na boj proti ochoreniu COVID-19 mohla EÚ rýchlo reagovať. Dodatočná flexibilita, ktorá sa zaviedla vo financovaní v oblasti súdržnosti, umožnila EÚ veľmi rýchlo poskytnúť členským štátom likviditu prostredníctvom výrazného urýchlenia platieb. Hoci presmerovanie financovania v oblasti súdržnosti bolo nevyhnutné na to, aby bolo možné podporiť členské štáty pri riešení bezprostredných krízových potrieb v oblasti zdravotníctva, zamestnanosti

⁽¹⁴⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/about_the_european_commission/eu_budget/

[nextgenerationeu_green_bond_framework.pdf](#).

⁽¹⁵⁾ https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/eu-borrower-investor-relations/nextgenerationeu-green-bonds/dashboard_en.

a podnikov, najmä malých a stredných podnikov, znamenalo aj dočasné odklonenie podpory od niektorých dlhodobých investičných priorít. Iniciatíva REACT-EU, ktorá je zameraná na zelenú a digitálnu transformáciu, poskytla príležitosť kompenzovať túto krátkodobú zmenu priorít financovania v oblasti súdržnosti, vďaka čomu sa obnovili projekty, ktoré boli predtým zastavené v záujme núdzových potrieb.

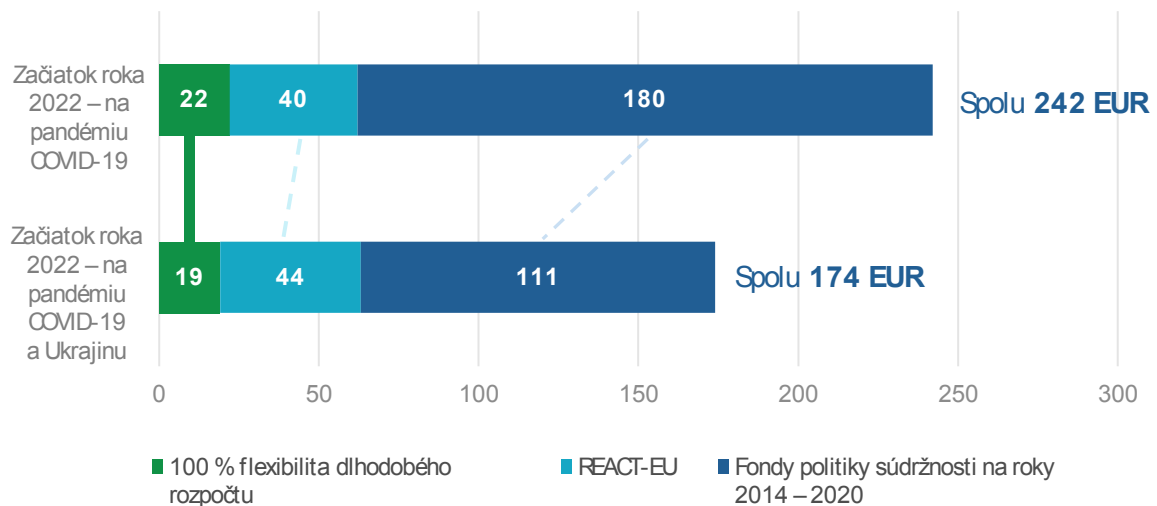
Rok 2022 bude ďalším rokom neistoty a výziev, a to aj pokiaľ ide o rozpočet EÚ. Ruská invázia na Ukrajinu v roku 2022 vyvolala novú rozsiahlu dynamiku, ktorá priniesla ďalekosiahle následky pre Ukrajinu, ako aj pre EÚ a jej hospodárstvo a spoločnosť. Zároveň čelíme niekoľkým ďalším výzvam: pandémia sa neskončila, môžu sa objaviť nové varianty a naďalej je nevyhnutná ostražitosť. Inflácia dosiahla úrovne, ktoré v posledných desaťročiach nemajú obdobu, v dôsledku čoho poklesla účinná finančná kapacita rozpočtu EÚ, ktorý sa aktualizuje fixným deflátorom na úrovni 2 % – výrazne pod skutočnou úrovňou inflácie. Napätie v dodávateľskom reťazci prispieva k vysokým inflačným tlakom a ovplyvňuje otvorenú strategickú autonómiu EÚ v oblastiach, ako sú mikročipy. Zdá sa, že rastie počet prírodných katastrof.

To bude vytvárať ďalší tlak na rozpočet EÚ a na jeho riadenie a plnenie, čo len zdôrazňuje nevyhnutnosť mať program zameraný na budovanie odolnosti. Vzhľadom na vysokú mieru neistoty, pokiaľ ide o vývoj vojny na Ukrajine, v súčasnosti nemožno odhadnúť výšku finančných prostriedkov potrebných na Ukrajinu a v EÚ. Tieto potreby však budú významné. Začiatkom roka 2022 sa Komisia zamerala na poskytnutie okamžitej pomoci Ukrajine a ľuďom utekajúcim z tejto krajiny. Do konca mája 2022 Komisia vyplatila už celý rozpočet vo výške 1,2 miliardy EUR ⁽¹⁶⁾ z nového núdzového programu makrofinančnej pomoci pre Ukrajinu. V rámci núdzového balíka vo výške viac ako 550 miliónov EUR z rozpočtu EÚ sa poskytla ďalšia podpora, v ktorej sa kombinovali rôzne opatrenia ako núdzová a humanitárna pomoc a zmluva o podpore konsolidácie štátu a budovaní odolnosti. Okrem toho sa z rozpočtu EÚ v súčasnosti mobilizuje 800 miliónov EUR podľa záväzkov z 9. apríla a 5. mája. Komisia 18. mája 2022 navrhla poskytnúť Ukrajine v roku 2022 novú výnimočnú makrofinančnú pomoc vo forme úverov do výšky 9 miliárd EUR.

S cieľom pomôcť členským štátom sa spoluzákonodarcovia na návrh Komisie dohodli na rozšírení flexibility zostávajúcich fondov politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020 vrátane iniciatívy REACT-EU a fondov pre oblasť vnútorných záležitostí. Hoci išlo o nevyhnutný krok na zabezpečenie likvidity a podpory, takisto sa pri tom muselo pristúpiť k presmerovaniu intervencií financovaných z programov v oblasti súdržnosti a vnútorných záležitostí na roky 2014 – 2020, čo so sebou prináša uvedené operačné výzvy.

Aj keď sa využila podstatná časť finančných prostriedkov sprístupnených prostredníctvom flexibilného rozpočtového riadenia, zostávajúcimi sumami je nutné riešiť dve veľké krízy. Z nasledujúceho grafu vyplýva, že na začiatku roka 2021, bez započítania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, bola na riešenie rôznych výziev, konkrétne vnútorných účinkov ochorenia COVID-19 v EÚ, k dispozícii maximálna suma 242 miliárd EUR. Na začiatku roka 2022 bola k dispozícii maximálna suma 174 miliárd EUR na riešenie pretrvávajúcich účinkov ochorenia COVID-19, ako aj na riešenie dôsledkov vojenskej agresie Ruska na Ukrajine. Tieto sumy predstavujú horné limity – sumy, ktoré sú skutočne k dispozícii, sú nižšie. V rámci politiky súdržnosti vrátane iniciatívy REACT-EU dosahujú v súčasnosti dostupné sumy, ktoré si nevyžadujú prerozdelenie prostriedkov z iných priorít a ktoré možno použiť na riešenie hospodárskych dôsledkov pandémie COVID-19 alebo na pokrytie výdavkov na ubytovanie utečencov z Ukrajiny v rámci Kohéznych opatrení na podporu utečencov v Európe (CARE), výšku 17 miliárd EUR, takže akýkoľvek príspevok nad rámec týchto 17 miliárd EUR by si vyžadoval presmerovanie z iných politických priorít. Okrem toho sa flexibilita dlhodobého rozpočtu vzťahuje na sumy na sedemročné obdobie, ktoré preto nie sú k dispozícii na jeden rok.

⁽¹⁶⁾ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_3183.

Zdroje dostupné z vyhradených mechanizmov flexibility a flexibilného čerpania financovania v oblasti súdržnosti. Všetky sumy sú v mld. EUR.

Zdroj: Európska komisia.

Ročné rezervy a flexibilita v dlhodobom rozpočte EÚ sú v porovnaní s ročným rozpočtom nízke.

Celkovo predstavujú rezervy a nástroje flexibility v rámci nového dlhodobého rozpočtu počas celého sedemročného obdobia maximálne 22 miliárd EUR, t. j. približne 3 miliardy EUR ročne. Z porovnania tejto sumy s ročným rozpočtom približne vo výške 170 – 180 miliárd EUR vyplýva flexibilita na úrovni nižšej ako 2 %. Komisia dokázala v roku 2021 mobilizovať značné sumy likvidity najmä vďaka zavedeniu väčšej flexibility existujúcich fondov politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020 a vďaka nástroju NextGenerationEU. Po vyčerpaní týchto možností viac nie sú k dispozícii, čím sa v rozpočte EÚ výrazne znižuje manévrovací priestor. Opieranie sa o rozsiahle prerozdelenie finančných prostriedkov z existujúcich programov by si vyžadovalo politické rozhodnutia, pretože by to ovplyvnilo dlhodobú kapacitu rozpočtu EÚ na dosiahnutie politických priorít stanovených v cieľoch jednotlivých programov.

Navyše v dôsledku ruskej agresie voči Ukrajine vznikajú výzvy, pre ktoré zatiaľ neexistujú dlhodobé rozpočtové riešenia.

Všetka doteraz poskytnutá podpora bola zameraná na riešenie okamžitých potrieb vyplývajúcich z príchodu veľkého počtu utečencov z Ukrajiny do EÚ a na poskytovanie humanitárnej a inej podpory Ukrajine a susedným krajinám. Vojna proti Ukrajine však bude mať značný dosah nad rámec bezprostrednej humanitárnej a bezpečnostnej situácie. Ukrajina sa bude musieť počas vojny spoliehať na medzinárodnú podporu a neskôr pracovať na obnove krajiny, čo si bude vyžadovať veľmi významné úsilie vedúce k veľkým finančným potrebám v krátkodobom aj dlhodobom horizonte. Nové výzvy, ako je vysoká inflácia, energetická bezpečnosť, potravinová bezpečnosť a iné dôsledky dominového efektu, si vyžadujú aj rozpočtové riešenia na úrovni EÚ. Tieto nepredvídané potreby spôsobené vojnou v Európe výrazne presahujú prostriedky dostupné v súčasnom viacročnom finančnom rámci a v nástroji NextGenerationEU. Preto sa budú musieť nájsť nové zdroje financovania.

Komisia 18. mája 2022 navrhla plán REPowerEU na rýchle zníženie závislosti od ruských fosílnych palív.

V pláne REPowerEU ⁽¹⁷⁾ sa predkladá ďalší súbor opatrení na úsporu energie,

⁽¹⁷⁾ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/repowereu-affordable-secure-and-sustainable-energy-europe_sk.

výrobu čistej energie a diverzifikáciu našich dodávok energie s konečným cieľom dosiahnuť odolnejší energetický systém a skutočnú energetickú úniu. Komisia navrhla, aby sa plán REPowerEU vykonával prostredníctvom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, a navrhla niekoľko finančných zdrojov na posilnenie financovania nástroja na tento účel, a to aj prerozdelením finančných prostriedkov z existujúcich programov a vytvorením nových dodatočných zdrojov.

Sú zavedené účinné nástroje na zabezpečenie riadneho finančného riadenia

S cieľom čo najlepšie využiť peniaze daňovníkov je nevyhnutné zabezpečiť, aby sa financovanie dostalo k určeným príjemcom v súlade s platnými pravidlami. Na dosiahnutie tohto cieľa sa Komisia opiera o niekoľko nástrojov, ktoré sa v priebehu rokov ukázali ako vhodné na daný účel.

Systém riadenia Komisie a reťazec zodpovednosti sú prispôbené jej jedinečnej štruktúre a úlohe. Kolégium komisárov je politicky zodpovedné za riadenie rozpočtu EÚ. Deleguje každodenné prevádzkové riadenie na 51 povoľujúcich úradníkov vymenovaných delegovaním ⁽¹⁸⁾, ktorí riadia a vedú svoje odbory a zodpovedajú za podiel rozpočtu EÚ, ktorý sa plní v konkrétnom odbore. Ich výročné správy o činnosti obsahujú vyhlásenie o vierohodnosti týkajúce sa využívania pridelených zdrojov, ktoré môže byť v prípade nedostatkov vydané s výhradami.

Rámec vnútornej kontroly Komisie je základnou zárukou, pokiaľ ide o činnosti Komisie. Platí to o to viac v súvislosti s pandémiou a následnými opatreniami reakcie. V roku 2021 Komisia pokračovala v dôkladnom monitorovaní rizík vyplývajúcich z pandémie a ich účinného zmierňovania. Stratégia Komisie pre boj proti podvodom naďalej zohrávala významnú úlohu pri predchádzaní možnému zneužívaniu finančných prostriedkov EÚ.

V roku 2021 príslušné odbory kládli osobitný dôraz na prispôbenie svojich systémov vnútornej kontroly potrebám nástroja NextGenerationEU, či už vytvorením koncepcie na vysokej úrovni týkajúcej sa riadenia rizík a dodržiavania súladu s predpismi v súvislosti s činnosťami prijímania a poskytovania úverov, alebo vypracovaním osobitných stratégií auditu a kontroly výdavkov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Komisia sa v rámci svojej vnútornej kontroly opiera o viacročné stratégie kontroly diferencované podľa rizika s cieľom predchádzať chybám a nedostatkom v systémoch kontroly, odhaľovať ich a odstraňovať. Výdavkové programy EÚ sú rovnako ako súvisiace stratégie kontroly zo svojej podstaty viacročné. Znamená to, že k odhaleniu a oprave chýb môže dôjsť kedykoľvek až do okamihu ukončenia na konci životného cyklu programu. Okrem toho sú stratégie kontroly prispôbené rôznym spôsobom riadenia, zapojeným aktérom, oblastiam politiky a/alebo metódam financovania a súvisiacim rizikám. Táto diferenciácia stratégií kontroly je potrebná, aby sa

⁽¹⁸⁾ Pojem „povoľujúci úradníci vymenovaní delegovaním“ sa vzťahuje na generálnych riaditeľov odborov Komisie, vedúcich výkonných agentúr, úradov, útvarov, pracovných skupín atď. V článku 74 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa stanovuje: „Povoľujúci úradník je v dotknutej inštitúcii Únie zodpovedný za implementáciu príjmov a výdavkov v súlade so zásadou správneho finančného riadenia, a to aj prostredníctvom zabezpečenia predkladania správ o výkonnosti, ako aj za zabezpečovanie súladu s požiadavkami zákonnosti a správnosti a rovnakého zaobchádzania s príjemcami finančných prostriedkov.“

zabezpečila ich nákladová efektívnosť, t. j. správna rovnováha medzi nízkou úrovňou chybovosti (účinnosť), rýchlymi platbami (efektívnosť) a primeranými nákladmi (hospodárnosť).

Komisia a členské štáty každoročne vykonávajú státisíce kontrol. Komisia vypracúva svoje uistenie od základu a dôsledne, t. j. na základe programu alebo iného relevantného segmentu výdavkov. To Komisii umožňuje zisťovať nedostatky a chyby, identifikovať základné príčiny systémových chýb, prijímať ciele nápravné opatrenia a zabezpečiť, aby sa všetky získané poznatky zohľadnili v návrhu budúcich finančných programov.

V oblasti poľnohospodárstva: 	V oblasti súdržnosti:
Členské štáty vykonali viac než 900 000 kontrol a Komisia vykonala 97 auditov.	Komisia preskúmala výročné správy a stanoviská týkajúce sa 416 programov a vykonala 61 auditov.

Výsledky kontroly Komisie potvrdzujú, že rozpočet EÚ je dobre riadený

Komisia a členské štáty prijímajú opatrenia na prevenciu a nápravu nedostatkov a chýb.

Kľúčové preventívne mechanizmy Komisie zahŕňajú kontroly a audity *ex ante* (pozri prílohu 5 v zväzku III) vrátane systémových auditov s cieľom odhaliť nedostatky v systémoch riadenia a kontroly implementujúcich partnerov. V rámci zdieľaného riadenia orgány členských štátov vykonávajú aj overovania a audity. V prípade neúčinnosti preventívnych mechanizmov členské štáty a Komisia po platbách Komisie zistia a opravia chyby ovplyvňujúce výdavky EÚ.

Kontroly a audity Komisie sú účinné.

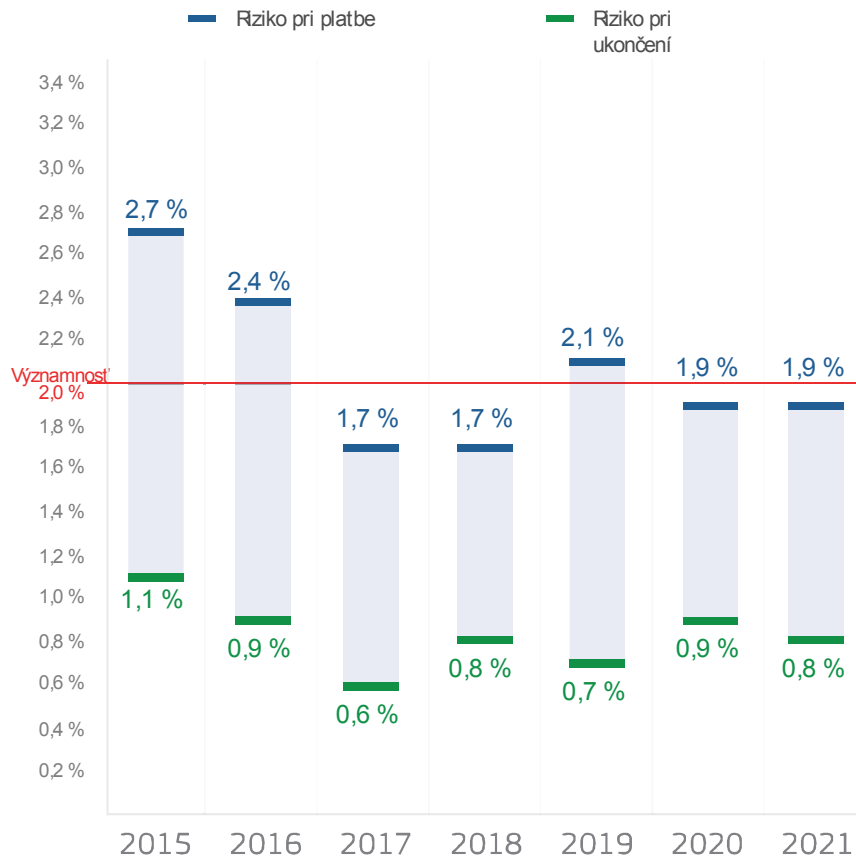
Komisia na základe svojich kontrol a auditov v roku 2021 vykonala preventívne a nápravné opatrenia vo výške 1 063 miliónov EUR, z čoho preventívne opatrenia tvorili 298 miliónov EUR a vykonané nápravné opatrenia predstavovali spolu 765 miliónov EUR. Kumulatívna suma preventívnych a nápravných opatrení vykonaných v rokoch 2017 až 2021 tak predstavuje 26 miliárd EUR. Okrem toho samotné členské štáty v roku 2021 vykonali preventívne a nápravné opatrenia v celkovej výške 4 557 miliónov EUR, a to čiastočne na základe auditov Komisie.

Celkovo je riziko pri platbe nižšie ako hranica významnosti 2 %. Komisia odhaduje, že po preventívnych kontrolách predstavuje zostávajúca úroveň chybovosti – t. j. riziko pri platbe – 1,9 % ⁽¹⁹⁾. Tento výsledok je podobný ako v roku 2020. Vzhľadom na viacročnú povahu programov financovania vyvíja Komisia veľké úsilie na vykonávanie kontrol po uskutočnení platieb a na

⁽¹⁹⁾ Tento výsledok nezahŕňa výdavky v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, v prípade ktorých sa výsledky kontrol zverejňujú samostatne na základe kvalitatívneho posúdenia.

uskutočňovanie opráv až do ukončenia programov. Toto úsilie sa odráža v odhadovanom riziku pri ukončení ⁽²⁰⁾, ktoré zodpovedá riziku pri platbe bez prognóz budúcich opráv Komisie.

Na rok 2021 sa riziko pri ukončení odhaduje na 0,8 %. Keďže ide o úroveň výrazne pod 2 % – ktorú používa aj Európsky dvor audítorov –, Komisia sa domnieva, že rozpočet ako celok je účinne chránený. Potvrďuje sa to aj v stanovisku vnútorného audítora ⁽²¹⁾.

Riziká pri platbe a ukončení pre Európsku komisiu za obdobie 2015 – 2021.

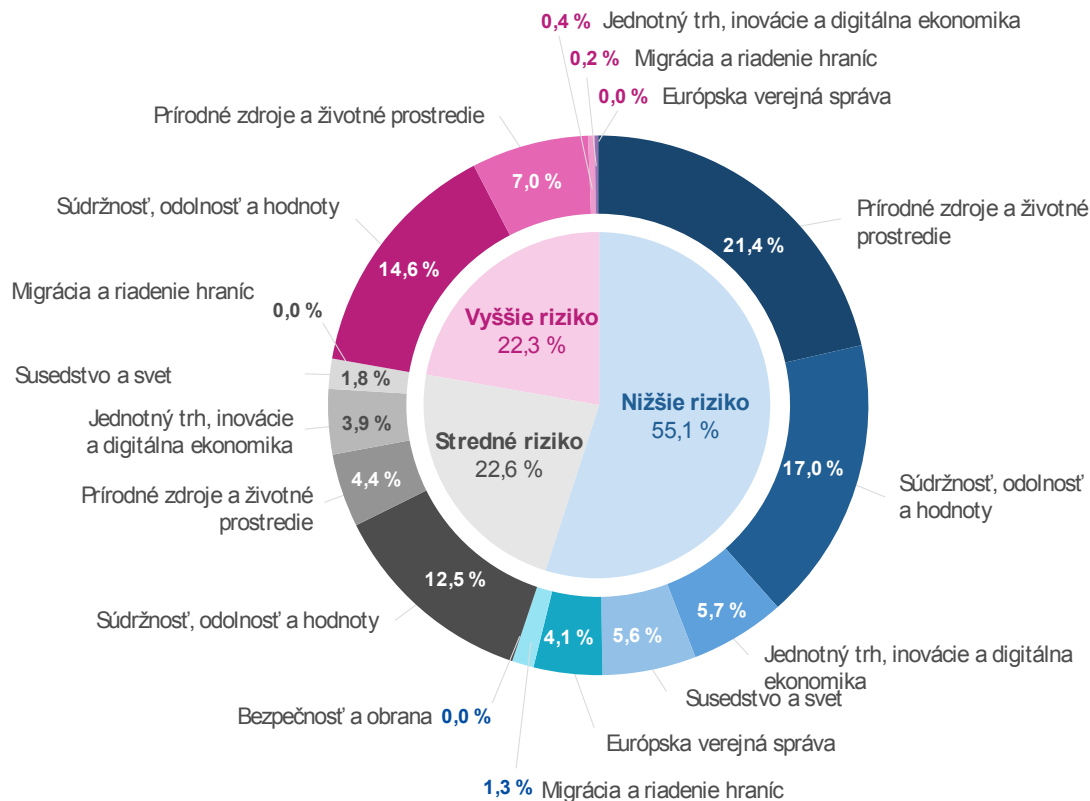
Zdroj: Európska komisia, výročné správy o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ za roky 2015 – 2021.

Bez ohľadu na tento celkový dobrý výsledok Komisia určí programy, pri ktorých existuje vyššie riziko, čo jej umožní zamerať svoju činnosť tam, kde to bude najužitočnejšie. Komisia má vďaka svojej podrobnej analýze presvedčivé dôkazy o úrovni diferencovaných rizík pre výdavky EÚ. Na základe rizika pri platbe sú výdavky rozdelené na segmenty s nižším (menej ako 1,9 %), so stredným (1,9 % až 2,5 %) a s vyšším rizikom (nad 2,5 %). V prípade prírodných zdrojov a súdržnosti sa táto analýza vykonáva aj na úrovni jednotlivých platobných agentúr a programov v členských štátoch, čo umožňuje preukázať, že situácia sa rozlišuje na základe jednotlivých programov. Zároveň

⁽²⁰⁾ V prípade spoločnej poľnohospodárskej politiky sa namiesto tejto formulácie používa pojem „odhadovaná konečná suma vystavená riziku“, ktorý lepšie vyjadruje skutočnosť, že pri opatreniach Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu neexistuje stanovený bod ukončenia.

⁽²¹⁾ Pozri oddiel 3.2 prílohy 2 – Činnosť Útvary pre vnútorný audit a celkové stanovisko.

to Komisii umožňuje riešiť konkrétne nedostatky aj v prípade politík, ktoré sú z celkového hľadiska nízkorizikové, napríklad v prípade spoločnej poľnohospodárskej politiky.

Kategorizovanie výdavkov Európskou komisiou do segmentov s vyšším, so stredným a s nižším rizikom v percentuálnych podieloch z celkovej výšky príslušných výdavkov za rok 2021.

Zdroj: Európska komisia.

Výdavky s vyšším rizikom predstavujú najmä tieto kategórie: niektoré programy v rámci fondov politiky súdržnosti, ktoré vykazujú závažné nedostatky a/alebo majú maximálne miery chybovosti nad 2,5 %, programy v rámci fondov politiky súdržnosti a platobné agentúry pre priame platby súvisiace s poľnohospodárstvom, trhové opatrenia a rozvoj vidieka, pri ktorých je riziko pri platbách nad 2,5 %, a výdavky súvisiace s komplexnými grantmi v iných programoch financovania. Pretrvávajúca vysoká úroveň rizika sa oznamuje transparentne prostredníctvom vydania výhrad. Za rok 2021 existuje 16 výhrad s celkovým finančným vplyvom 987 miliónov EUR, čo je menej ako 1 % celkových výdavkov. Tieto výhrady sú základným prvkom v reťazci zodpovednosti. Predstavujú výzvy a nedostatky, ktoré sa vyskytli, ako aj opatrenia na ich riešenie.

Okrem finančných opráv a vymáhania príjma Komisia aj opatrenia na riešenie nedostatkov, ktoré majú za následok stredné a vyššie riziko. Patrí medzi ne komunikácia zameraná na prijímateľov, ktorí sú najviac náchylní na chyby, rozsiahlejšie využívanie zjednodušených foriem grantov, lepšie kontroly a budovanie kapacity vnútroštátnych orgánov, ktoré majú nedostatky vo svojich systémoch riadenia a kontroly.

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti vstúpil do realizačnej fázy

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti zriadený začiatkom roka 2021 je novým nástrojom založeným na výkonnosti, ktorý má výnimočnú a dočasnú povahu a slúži na obnovu EÚ. Má celkové finančné krytie vo výške 723,8 miliardy EUR (v bežných cenách) –

338 miliárd EUR vo forme grantov a 385,8 miliardy EUR vo forme úverov – a jeho účelom je zmierniť sociálny a hospodársky vplyv pandémie COVID-19 a podporiť dlhodobú obnovu, ktorá zahŕňa zelenú a digitálnu transformáciu. Členské štáty sú prijímateľmi finančných prostriedkov, ktoré sa vyplácajú na základe dosiahnutia vopred stanovených míľnikov a cieľov.

Komisia v roku 2021 pozitívne posúdila a Rada prijala 22 plánov obnovy a odolnosti. Tieto plány v súčasnosti predstavujú celkové pridelené finančné prostriedky vo výške

291 miliárd EUR ako nenávratné financovanie a 154 miliárd EUR vo forme úverov. Uvedených 22 plánov obnovy a odolnosti zahŕňa celkovo viac než 3 700 opatrení (približne jedna tretina z nich sú reformy a dve tretiny investície) a viac než 5 100 míľnikov a cieľov, ktoré sa majú splniť do roku 2026.

Finančné prostriedky sa vyplácajú v niekoľkých splátkach po dosiahnutí míľnikov a cieľov, ku ktorým sa členské štáty zaviazali. V roku 2021 Komisia vyplatila 20 členským štátom ⁽²²⁾

54 miliárd EUR ako platby predbežného financovania, čo pomohlo naštartovať vykonávanie investičných a reformných opatrení uvedených v plánoch obnovy a odolnosti členských štátov. Po prijatí žiadosti Španielska o platbu v novembri 2021 Komisia do konca roka 2021 vyplatila krajine prvú platbu vo výške 10 miliárd EUR spojenú s míľníkmi a cieľmi.

Kedže mechanizmus je nástrojom založeným na výkonnosti, zákonnosť a správnosť platieb uskutočnených Komisiou závisia od skutočného dosiahnutia míľnikov a cieľov. Členské štáty sú primárne zodpovedné za ochranu finančných záujmov EÚ vrátane kontroly dodržiavania platných právnych predpisov EÚ a vnútroštátnych právnych predpisov. Na tento účel zavádzajú na vnútroštátnej úrovni vhodné rámce kontroly, najmä s cieľom predchádzať podvodom, korupcii a konfliktom záujmov, odhaľovať ich a naprávať a s cieľom predchádzať dvojitému financovaniu.

V dôsledku toho sa kontroly Komisie zameriavajú na uspokojivé dosiahnutie dohodnutých míľnikov a cieľov. Na účely zabezpečenia riadneho finančného riadenia sa Komisia spolieha na kontroly členských štátov a podľa potreby ich dopĺňa v týchto troch fázach.

- Počas posudzovania plánov obnovy a odolnosti Komisia posudzuje systémy kontroly členských štátov a vyzýva členské štáty, aby pred prvou platbou do plánov zahrnuli ďalšie míľniky s cieľom riešiť zistené nedostatky.
- Počas vykonávania mechanizmu Komisia posudzuje, či boli míľniky a ciele uspokojivo splnené a či boli splnené všetky ostatné podmienky vyplatenia. Ak to tak nie je, platby sa pozastavia alebo príslušným pomerom znížia. Komisia takisto vykonáva audit fungovania systémov riadenia a kontroly členských štátov na ochranu finančných záujmov EÚ, a najmä opatrení na predchádzanie prípadom podvodov, korupcie, konfliktov záujmov a dvojitého financovania a ich odhaľovanie a nápravu.

⁽²²⁾ Írsko o predbežné financovanie nepožiadalo a Fínsku bolo vyplatené až v januári 2022.

- Po vyplatení môže Komisia vykonávať kontroly a audity *ex post* ⁽²³⁾ s cieľom skontrolovať dosahovanie míľnikov a cieľov. Komisia môže v prípade podozrenia zo závažných nezrovnalostí vykonávať aj audity *ad hoc*. V prípade potreby Komisia vymôže príslušné sumy, prípadne požiada o skoré splatenie úverov.

Na posúdenie úrovne rizika spojeného s operáciami vykonáva Komisia kvalitatívne posúdenie výsledkov auditov a kontrol, a to na úrovni členských štátov aj Komisie. Keďže sú platby založené na kvalitatívnom posúdení plnenia míľnikov a cieľov, ktoré sú veľmi rozmanité, výsledky kontrol nemožno extrapolovať. Preto na rozdiel od iných programov financovania nie je možné určiť zmysluplnú mieru chybovosti na základe štatistických metód.

Na základe kladného hodnotenia dôkazov o splnení míľnikov na účely žiadosti o platbu **povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním potvrdil, že mal primerané uistenie** o zákonnosti a správnosti jedinej platby vykonanej v roku 2021 v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Záver o riadení

Komisia zabezpečuje, aby rozpočet EÚ slúžil občanom. Vďaka účinným zavedeným nástrojom a proaktívnemu riadeniu rozpočtu EÚ dokázala Komisia plniť ciele svojich politík a reagovať na viaceré výzvy. Komisia svojim prijímateľom, implementujúcim partnerom a členským štátom zabezpečila potrebný stupeň flexibility a zároveň zaisťovala správne finančné riadenie a zachovanie vhodného stupňa uistenia pri riadení rozpočtu EÚ.

Všetci povoľujúci úradníci vymenovaní delegovaním poskytli primerané uistenie, hoci v niektorých prípadoch s výhradami. Výročné správy o činnosti preukazujú, že všetky odbory Komisie zaviedli spoľahlivé vnútorné kontroly a poskytli dôkazy o úsilí vynaloženom na zlepšenie nákladovej efektívnosti, zaslúžili sa o zjednodušenie pravidiel a o adekvátnu ochranu rozpočtu proti podvodom, chybám a nezrovnalostiam.

Na základe uistení a výhrad vo výročných správach o činnosti a pri prihladnutí na stanovisko vnútorného audítora kolégium komisárov prijíma túto *výročnú správu o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ – rozpočtový rok 2021* a preberá celkovú politickú zodpovednosť za riadenie rozpočtu EÚ.

⁽²³⁾ V súlade s dohodou o financovaní sa audity *ex post* môžu vykonávať najviac päť rokov od dátumu vyplatenia poslednej platby.

Budúci vývoj: výhľad na rok 2022 a ďalšie obdobie

Vzhľadom na pretrvávajúce obrovské výzvy má naďalej zásadný význam úzka spolupráca s ostatnými inštitúciami EÚ a členskými štátmi. Ako to bolo v prípade pandémie, dramatický vývoj udalostí na Ukrajine si vyžaduje silnú a koordinovanú reakciu na úrovni EÚ, ktorá je nevyhnutná aj odôvodnená ako bezpodmienečne potrebný doplnok k práci členských štátov.

Obmedzenia viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027 budú pre EÚ predstavovať výzvy, aby mohla v plnej miere reagovať na situáciu po ruskej invázii na Ukrajinu. Komisia sa zaviazala zabezpečiť, aby sa každé euro v rozpočte EÚ použilo na dosiahnutie čo najväčšieho účinku, a to aj prerozdelením a prehodnotením priorít v prípade nepredvídaných výziev. To, čo možno dosiahnuť v rámci obmedzení súčasného viacročného finančného rámca, však má svoje limity. Veľká časť rozpočtovej flexibility sa už využila pri reakcii na viaceré krízy, v dôsledku čoho bude menej priestoru na reagovanie na budúce krízy. Je preto potrebné urýchlene zvážiť, ako zabezpečiť, aby bol rozpočet EÚ pripravený reagovať na mnohé požiadavky a očakávania, ktoré sa naň v týchto mimoriadne búrlivých časoch kladú.

Komisia navrhla ciele revíziu nariadenia o rozpočtových pravidlách⁽²⁴⁾. Keďže na prejavenie plného účinku zmien vyplývajúcich z revízie v roku 2018 je potrebný čas, uvedený návrh sa zameriava na zosúladienie s novým dlhodobým rozpočtom, určité zlepšenia v oblasti krízového riadenia na základe poznatkov získaných počas krízy spôsobenej pandemiou COVID-19 a na posilnenie ochrany finančných záujmov EÚ.

Komisia nadväzuje na svoj záväzok naďalej poskytovať členským štátom jednotný nástroj na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizika (Arachne). Pomáha orgánom povereným vykonávaním programov pri identifikácii rizík pre výdavky prispôbením nástroja, ktorý majú členské štáty k dispozícii v rámci predchádzajúceho finančného rámca. Komisia bude členským štátom naďalej poskytovať podporu, aby umožnila jeho účinné využívanie. V rámci prebiehajúcej revízie nariadenia o rozpočtových pravidlách Komisia navrhla posilniť využívanie tohto nástroja na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizika.

Súdny dvor 16. februára 2022 potvrdil platnosť nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092 o **všeobecnom režime podmienenosti na ochranu rozpočtu EÚ**, proti ktorému namietali dva členské štáty, Maďarsko a Poľsko. Komisia v marci 2022 prijala usmernenia k uplatňovaniu nariadenia. V nadväznosti na prácu vykonanú v priebehu roka 2021 Komisia v apríli 2022 zaslala Maďarsku prvé oznámenie ako následný krok v rámci všeobecného režimu podmienenosti, čím začala postup, ktorý môže viesť k uloženiu opatrení voči členskému štátu za porušenie zásad právneho štátu. Komisia neustále monitoruje situáciu vo všetkých členských štátoch a v prípade splnenia podmienok začne postup podľa nariadenia o podmienenosti.

⁽²⁴⁾ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (prepracované znenie), COM(2022) 223.

Getting in touch with the EU

In person

All over the European Union there are hundreds of Europe Direct centres. You can find the address of the centre nearest you online (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_en).

On the phone or in writing

Europe Direct is a service that answers your questions about the European Union. You can contact this service:

- by freephone: 00 800 6 7 8 9 10 11 (certain operators may charge for these calls),
- at the following standard number: +32 22999696,
- via the following form: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_en.

Finding information about the EU

Online

Information about the European Union in all the official languages of the EU is available on the Europa website (european-union.europa.eu).

EU publications

You can view or order EU publications at op.europa.eu/en/publications. Multiple copies of free publications can be obtained by contacting Europe Direct or your local documentation centre (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_en).

EU law and related documents

For access to legal information from the EU, including all EU law since 1951 in all the official language versions, go to EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

EU open data

The portal data.europa.eu provides access to open datasets from the EU institutions, bodies and agencies. These can be downloaded and reused for free, for both commercial and non-commercial purposes. The portal also provides access to a wealth of datasets from European countries.

